

בבית המשפט העליון

רע"פ 1648/06

בפני: כבוד השופט ס' גיובראן

המבקש: חנן רייזלר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 30.1.06 בע"פ 71139/04 ובע"פ 71166/04 שניתן על-ידי כבוד סגנית-הנשיא ד' ברלינר והשופטים: ז' המר ו-י' שיצר

בשם המבקש: עו"ד ד"ר חיים משגב

בשם המשיבה: עו"ד קמיל עטילה

החלטה

כנגד המבקש וכנגד שתי חברות נוספות, חברת נתיבי דרור להשקעות בע"מ (להלן: נתיבי דרור) וחברת "איילת" חברת אחזקות בע"מ (להלן: "איילת") הוגשו לבית-משפט השלום בתל-אביב-יפו שני כתבי אישום (ת.פ 3886/95 ו-ת.פ 1427/99), אשר ייחסו למבקש עבירות מס כדלקמן: 34 עבירות של אי הגשה במועד של דו"ח מתוך כוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 117(א)(6) וסעיף 119 לחוק מס ערך מוסף תשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); 28 עבירות של הוצאת חשבוניות מס מבלי לשלם במועד את המס הכלול בהן בכוונה להתחמק מתשלום, לפי סעיף 117(ב) יחד עם סעיף 117(א)(14) וסעיף 119 לחוק מע"מ; 50 עבירות של הוצאת חשבוניות מס, מבלי שעשו עסקה לגביהן, לפי סעיף 117(ב)(3) וסעיף 119 לחוק מע"מ; עבירה של אי-רישום במס ערך מוסף, לפי סעיף 117(ב) יחד עם סעיף 117(א)(4), בקשר לסעיף 52 לחוק מע"מ ותקנה 2 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), תשל"ז-1976; 28 עבירות של אי-הגשת דו"חות מע"מ במועד מתוך כוונה להתחמק מתשלום המס, לפי סעיף 117(א)(6) יחד

עם סעיף 117(ב), בקשר עם סעיף 67 ו-88 לחוק מע"מ ובקשר עם תקנות 20 ו-23 לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ז-1976; 50 עבירות של אי הוצאת חשבוניות מס שחייב היה להוציאן בכוונה להתחמק מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב) יחד עם סעיף 117(א)(13) ובקשר לסעיף 45 ו-48 לחוק מס ערך מוסף. כמו כן הואשם המבקש בשש עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה, לפי סעיפים 220(5) לפקודת מס הכנסה; ובחמש עבירות של שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 220 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

לפי הנטען בכתב האישום הראשון, המבקש, מהנדס במקצועו, סיפק שירותים שונים לחברת "סיבוס" רימון תעשיות ופיתוח בע"מ (להלן: סיבוס). בכתב האישום נאמר שבין השנים 1987-1990 סיפק המבקש באמצעות חברת "נתיבי דרור" את השירותים הללו, שהיו בעיקרם יציקת אלמנטים טרומיים במפעל "סיבוס" בלוד. כן נאמר שבין חודש יוני 1990 לסוף שנת 1992, סיפק המבקש את אותה עבודה ואת אותם שירותים ל"סיבוס" והשתמש בחברת "איילת" כחברת קש. בקשר לחברת "נתיבי דרור", המבקש כמנהל פעיל הואשם בכך שלא הגיש דוחות מע"מ כנדרש בחוק וכי הוציא חשבוניות מס, מבלי לשלם את המס הכלול בהן. באשר ל"איילת", המבקש הואשם בכך שהוציא חשבוניות מס מבלי שנעשתה עסקה לגביהן, מכיוון שנותן החשבוניות - "איילת" - אינו מי שביצע בפועל את העבודה, אלא המבקש בעצמו.

לפי הנטען בכתב האישום השני, במהלך התקופות בהן נתן המבקש שירותי ייצור של אלמנטים טרומיים בקבלנות ל"סיבוס", הוא מסר לאחרונה חשבוניות מס הנושאות את מספר החברה של נתיבי דרור, תוך שיבוש שמה, כך שנכתב עליהן: "נתיבי דרור בע"מ חברה קבלנית לעבודות הנדסה בנאיות" וכן חשבוניות מס הנושאות את מספר החברה של "איילת" תוך שיבוש שמה, כך שנכתב עליהן: "'איילת בע"מ חברה קבלנית לעבודות הנדסה בנאיות". בנוסף, מסר המבקש ל"סיבוס" לפחות ארבעה אישורי מס הכנסה מזויפים על פטור מניכוי מס במקור על שם "נתיבי דרור" ו"איילת" וכן אישור מזויף של רואה חשבון ביחס ל"איילת", על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות), התשל"ו-1976 (להלן: חוק עסקאות גופים ציבוריים), תוך שהוא מציג עצמו בפני אנשי "סיבוס" כבעלים וכמנהל של חברות אלו. באמצעות המסמכים הללו (להלן: המסמכים המזויפים) קיבל המבקש המחאות מ"סיבוס" מבלי שניכה מהסכומים ששולמו לו מס במקור בשנות המס -1987-1992.

בית-משפט השלום (כבוד השופטת נ' לידסקי) הרשיע את המבקש בכל העבירות שיוחסו לו בשני כתבי האישום. כמו כן, הרשיע אותו בעבירות של התחזות לבעל סמכות בחברת נתיבי דרור, לפי סעיף 441 לחוק העונשין ובעבירה של זיוף חשבוניות בחברת נתיבי דרור, לפי סעיף 418 לחוק העונשין וזאת מתוקף סמכותו לפי סעיפים 184 ו-185 לחוק סדר הדין [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

בית-משפט השלום קבע, כי מעיון בממצאים שהתבררו בפניו עולה, כי חברות "נתיבי דרור" ו-"איילת" לא נתנו ל"סיבוס" שירותים כלשהם, אלא המבקש, הוא שנתן להם שירותי קבלנות ליציקת אלמנטים טרומיים, תוך שהוא מציג עצמו כבעלים ומנהל, תחילה של "נתיבי דרור" ואחר-כך של "איילת". כמו כן נקבע, כי עולה שהמבקש הנפיק ל"סיבוס" חשבוניות מס על-שם "נתיבי דרור" ו-"איילת", לצורך קבלת התשלום בעבור העבודה שביצע, אותן כתב בעצמו. על רובן הוא אף חתם. בחשבוניות צוין שמן של "נתיבי דרור" ו-"איילת" בצורה משובשת, אך מספר עוסק מורשה נכון. כן מסר המבקש ל"סיבוס" מסמכים מזויפים, פטור מניכוי מס במקור של נתיבי דרור, אישור בדבר ניהול פנקסי-חשבונות ופטור מניכוי מס במקור של "איילת". על-סמך החשבוניות, שילמה "סיבוס" למבקש סך של למעלה מארבעה מיליון ש"ח מבלי לנכות כל מס. המבקש לא נרשם כעוסק מורשה, לא הוציא חשבוניות מס על שמו, לא דיווח למס ערך מוסף ולא למס הכנסה. כך גם החברות "נתיבי דרור" ו-"איילת", שבשמן, כביכול, פעל המבקש. בית-משפט השלום קבע, כי עדותו של המבקש נמצאה בלתי-מהימנה לחלוטין, טענותיו חסרות הגיון, גרסאותיו סיפורי בדים וזאת לנוכח ראיות מהימנות ואובייקטיביות שהוצגו למול גרסתו.

בגין עבירות אלו גזר בית-משפט השלום על המבקש, בתאריך 5.5.2004 עונש של חמישה-עשר חודשי מאסר בפועל; שנים-עשר חודשי מאסר על-תנאי לתקופה של שלוש שנים בגין עבירות מסוימות; שישה חודשי מאסר על-תנאי לתקופה של שלוש שנים בגין עבירות אחרות וכן קנס בסך של 150,000 ש"ח או שבעה חודשי מאסר תחתיו.

על פסק-הדין של בית-משפט השלום הגיש המבקש ערעור לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (ע"פ 71139/04). מנגד, על גזר- הדין של בית-משפט השלום ערערה אף המשיבה (ע"פ 71166/04).

ביום 30.1.2006 דחה בית-המשפט המחוזי (כב' סגנית-הנשיא ד' ברלינר וכב' השופטים ז' המר ו-י' שיצר) את ערעור המבקש וקיבל חלקית את ערעור המשיבה

בתקנו את הקנס שהושת על המבקש לסך של 500,000 ש"ח או 20 חודשי מאסר תחתיו. בית-המשפט המחוזי קיבל במלואן את מסקנות בית-משפט השלום לרבות חוסר האמון שנתן בגרסתו של המבקש והקביעות העובדתיות שהתבססו על שלל מרשים של ראיות מרשיעות, בעוד שגרסתו של המבקש נדחתה משום שהוגדרה "מלאכת מחשבת של עמימות, אמירות כלליות שלא אומרות דבר, או אומרות דבר והיפוכו". חשוב מכך, קבע בית-המשפט המחוזי, כי המבקש למעשה לא הצליח להתמודד עם נקודות המוצא העובדתיות שהוכחו היטב על-ידי התביעה בראיות, לפיהן המבקש כתב בעצמו את החשבוניות של "נתיבי דרור" ושל "איילת", קיבל לידיו את השקים, הפקיד את השקים בחשבונו או גבה אותם במזומן בסניף הבנק של "סיבוס".

מכאן בקשת רשות הערעור שבפני, אשר במסגרתה טוען בא-כוח המבקש, כי המבקש זכאי להגנה מן הצדק. לטענתו, "סיבוס" ועובדיה הם העבריינים העיקריים והם שניצלו את המבקש כדי לעבור עבירות מס. מכיון ש"סיבוס" ועובדיה לא הועמדו לדין, עומדת למבקש הטענה של הגנה מן הצדק. לטענתו, דין וחשבון של מבקרת הפנים של חברת אפריקה-ישראל מוכיח, כי הבכירים בחברה התעלמו מהתראות ברורות לגבי העבודה עם חברת "איילת". לטענתו, התלונה כנגד המבקש הוגשה שלא בתום לב, כדי להקדים תרופה למכה בשל חשש לפגיעה בתשקיף של חברת אפריקה ישראל שעמד להתפרסם. הפגיעה יכולה הייתה להתרחש הן עקב חשש לתביעה כספית עתידית כנגד "סיבוס" על ידי חברה זרה בשם "בריטיש אינג'ינירינג", אשר ביצעה עבורה עבודה והן עקב חשש לתביעה על ידי רשויות מע"מ להחזר מס התשומות שקיזזה "סיבוס" על סמך החשבוניות הלא תקינות בגלל השם המשובש שקיבלה מהמבקש. עוד הוסיף וטען בא-כוח המבקש, כי אין כל הוכחה שהמבקש קיבל כספים בשנים 1987-1988 ולראיה אף לא שיק אחד משנים אלה הוצג בבית המשפט.

מנגד, טוען בא-כוח המשיבה, כי הבקשה אינה מעלה שאלה בעלת חשיבות כללית המצדיקה דיון בפני ערכאה שלישית, לפי הלכת ר"ע 103/83 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (להלן: חניון חיפה). עוד טוען בא-כוח המשיבה, כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. הכרעת הדין של בית-משפט השלום מושתתת בעיקרה על האמון שנתן בית-המשפט בעדי התביעה וחוסר האמון שנתן בעדותו של המבקש. בערכאות הקודמות נבחנה הטענה באשר להגנה מן הצדק והוגדרה כעלילה וכסיפורי בדים.

דין בקשת רשות הערעור להידחות.

עניינו של המבקש כבר נדון בפני שתי ערכאות. כידוע, הכלל הנוהג הינו, כי הרשות לערעור שני, אינה ניתנת כדבר שבשגרה, אלא מוגבלת למקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים. בענייננו, בקשת רשות הערעור איננה מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון בגלגול שלישי, בהתאם להלכת חניון חיפה.

זאת ועוד, הלכה היא, כי טענות בנוגע לחומרת העונש כשלעצמה, אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור בפני בית-משפט זה, אלא בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו רע"פ 1174/97 עזרא רפאלי נ' מדינת ישראל, (לא פורסם); רע"פ 7201/97 דב בשירי נ' היועץ המשפטי לממשלה, (לא פורסם)). בענייננו, העונש שהוטל על המבקש אינו חורג ממתחם הענישה המקובל בעבירות מהסוג שביצע ונסיבות המקרה אינן מצדיקות התערבות בית-משפט זה.

דין הבקשה להידחות גם לעצם העניין. ראשית, לא הונחה התשתית העובדתית באשר לטענה של הגנה מן הצדק וההוכחה הטובה ביותר לכך הינה, כי בפסק-הדין של בית-המשפט המחוזי מצוין, כי תלונתו של המבקש נגד "סיבוס" ואפריקה-ישראל נחקרה על-ידי רשויות המס ועובדי "סיבוס" נחקרו תחת אזהרה, אך תוצאת החקירה הייתה, כי העבריינין, לכאורה, הינו המבקש ולא "סיבוס" או אפריקה-ישראל. שנית, המבקש לא הצליח להתמודד עם הטענות הבסיסיות שהושמעו כנגדו והן, כי הוא בעצמו כתב את החשבוניות של "נתיבי-דרור" ו-"איילת", קיבל לידיו את השיקים, הפקיד אותם בחשבונו, או גבה אותם במזומן בסניף הבנק של "סיבוס".

יתרה מזאת, מכרעת בעיניי, היא התרשמותו הבלתי-אמצעית של בית-משפט השלום מהתנהגותו ועדותו של המבקש, אשר הוגדרו על ידו בשורה של אמירות חריפות ובניהן, כי "האמת אינה נר לרגליו של מר חנן רייזלר" וכן, כי המבקש "טווה עלילה מרושעת נגד אנשי חברת דניה "סיבוס" וסיבוס רמון". ולבסוף הגדרת בית-המשפט את "טווית העלילה על אנשי סיבוס משום שקר מהותי". הלכה היא, כי אין דרכה של "ערכאת הערעור להתערב בממצאים עובדתיים שקבעה הערכאה הדיונית - וקל וחומר בממצאי מהימנות - אלא במקרים חריגים ונדירים ורק אם הגרסה העובדתית שהתקבלה על-ידי הערכאה הדיונית אינה מתקבלת על הדעת" (ראו ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נח(6) 625, עמ' 632-631).

לא מצאתי כל מקום להתערב בקביעתו של בית-המשפט המחוזי להגדיל את סכום הקנס שהושת על המבקש ולהותיר את שאר מרכיבי העונש בעינם. המבקש עבר שורה של עבירות כלכליות חמורות ומתוחכמות אשר התבצעו מתוך תכנון ועל פני זמן רב, תוך העלמת סכומים משמעותיים ביותר. על כל אלה, מן הראוי שהמבקש ייענש בחומרה גם על-מנת שיראו וייראו.

אשר-על-כן, בקשת רשות הערעור נדחית.

החלטתי מיום 14.3.06, בעניין עיכוב ביצוע עונש המאסר, מבוטלת.

על המבקש להתייצב ביום 16.10.06 לא יאוחר מהשעה 10:00, במזכירות בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו לשם תחילת ריצוי עונשו.

ניתנה היום, י"ט באלול תשס"ו (12.9.06).

ש ו פ ט